

Ord från redaktionen

Ur Mellanrummets bibliotek: Traumer

Velkommen til utgave nr. 35 av Mellanrummet. Dette nummeret omhandler i hovedtrekk Traumer.

Mellanrummet er fortsatt i en prosess der vi søker etter en eier som vil påta seg å være ansvarlig utgiver. Tidsskriftet ble nettbasert i 2011, og dermed gratis og fritt for alle. Tidligere papirutgaver, nr.1 – 23, er fulle av interessante artikler men er gått ut av produksjonen og vanskelige å få tak i. Vi har gjort et lite utvalg av de mange relevante artiklene som omhandler traumer og har i dette nummeret gleden av å tilby våre lesere følgende tre artikler:

I 2002 skrev Elisabeth Cleve: *Leken läker för små barn i kriseterapi*.

Artikkelen omhandler en kriseterapi med en to-årig gutt som har mistet sin mor og lillebror i en bilulykke. I artikkelen viser hun hvordan vanskelige følelser kan berøres og bearbeides gjennom lekens legende kraft. Det å miste en forelder i oppveksten er ett av enkelttraumene som setter dype spor. At

så små barn kan bearbeide tidlige traumer i terapi gir håp om at videre vekst og utvikling kan fortsette uten for store sår.

I artikkelen understreker Cleve betydningen av et godt foreldrearbeid parallelt med barneterapien.

Inger Ekbom og Åsa Landberg skrev i 2003 om *Traumbearbeiting i grupp med førskolebarn*. Denne artikkelen, som er nylig redigert av forfatterne, beskriver en gruppeterapiprosess med små barn som lever i en uavklart livssituasjon og som har vært vitne til vold og mishandling. Dette er en gruppe barn som det har vært skrevet lite om. Terapien er basert på fokusert korttidsterapi i gruppe, med lek og samtale. Det teoretiske grunnlaget er psykoanalytisk gruppeteori.

Artikkelen *Vad finns at göra med traumat?* av Leif Lindahl ble presentert i *Mellanrummet* i 2006 og er nylig redigert av forfatteren selv. I artikkelen beskriver Lindahl, traumets vesen på en inngående måte, der han etterstreber å ordsette de øde-

leggende, ordløse og uopplevare sidene ved traumat. Han illustrerer dette gjennom en terapi med en 18 år gammel kvinne som har vært utsatt for incest. Lindahl er opptatt av traumets gjentagende kraft, hvordan det endrer persepsjonen og blander seg inn og forvrenger videre erfaringer og opplevelser. Han løfter fram hvordan vi som terapeuter ofte kjenner på en hjelpeløshet og stumhet når vi står ovenfor traumets ødeleggende kraft. For å kunne være til hjelp, tenker han at terapeuten selv trenger bistand i form av en slags håndbok, eller teser som han kaller det. Han formulerer 25 slike teser som inneholder korte og klare formuleringer om traumets meningsløshet, destruktivitet og virkning.

Redaksjonen anbefaler tidligere publiserte artikler i tilknytning til temaet TRAUMER som er å finne på *Mellanrummets* hjemmeside:

Rosell, B. (2012). *Att utifrån mentaliseringsteori förstå det lilla barnets risk att bli andra generationens traumapatient*. 27, 45-49.

Brendler Lindqvist, M., Daud, A. & Hermansson Tham, J. (2014). *Traumatiserade flyktingföräldrar och deras små barn - Om ett anknytningsbaserat behandlingsprogram för spädbarn och småbarn till flyktingföräldrar med PTSD*. 31, 57-66.

Johansen, R. (2014). *Behandling av traumer i psykoanalytisk psykoterapi foregår "her og nå"; hva betyr det?* 31, 28-33.

Norlén, A. (2014). *Små barn och trauma*. 31, 67-72.

Høiland, K. (2015). *Om å skape en terapeutisk relasjon i arbeid med traumatiserte barn*. 33, 45-54.

Richard, J.G. (2015). *"Kämpa på, res dig upp!" Tejping som metod i traumabehandling med en ungdom*. 33, 55-60.

Tham Olin, A. (2014). *Integrativ traumafokuserad psykoterapi med ensamkommande flyktingungdomar*. 31, 34-46.

Vi har i dette nummer fått tillatelse fra Lise-lotte Grünbaum, Karnac og EFPP, til å publisere en artikkel hentet fra artikkelsamlingen Bearing Witness (2010) som har tittelen: *The Posttraumatic Nightmare- The Via Regia to Unconscious Integration?*

Den reiser aktuelle problemstillinger rundt det vanskelige terapeutiske arbeidet med sterkt traumatiserte flyktninger. Forståelse av marerittdrømmer kan være en farbar terapeutisk vei for å løse opp i en frosset, fastlåst, dødlignende tilstand hos ungdom som blokkerer bearbeidelse av traumat og

"healing" av indre objektrelasjoner.

Vi har også gleden av å presentere et intervju med Margaret Rustin fra Tavistock klinikken i London. Intervjuet baserer seg på et foredrag Margaret Rustin holdt i København i forbindelse med DSPBU:s 25 års jubileum 10. september i år. Hun har tidligere sammen med Michael Rustin gitt ut en bok, *Reading Klein* (2016) og har nå gjort et dypdykk i Melanie Kleins bok, *Narrative of a Child Analysis*. Melanie Klein regnes for å være kontroversiell, og Rustins opptatthet av Klein vekket vår interesse.

Forskningsnytt

I dette nummeret er vi så heldige at vi kan oppsummerer fra hele tre svenske doktoravhandlinger som på forskjellige vis omhandler psykodynamisk terapi. Hanne-Sofie J. Dahl presenterer også kort fra enkelte andre studier publisert i 2017 og som ansees relevante for *Mellanrummets* lesekreter. (Vi er glade for om forskere har lyst til å bidra i *Mellanrummet* med korte rapporter eller artikler fremover. Ta gjerne kontakt med Hanne-Sofie i så fall.)

Bokanmeldelser

Vi har gleden av å anmelde to bøker i dette nummeret.

Det er ugitt en ny norsk bok om psykoanalytisk teori og historie, forståelse og arbeid med barn og foreldre. Boken er skrevet av Anders Landmark og Line Stånicke, har tittelen, *Det uforståelige barnet* (2017) og anmeldes her av Anne Grete Hersoug.

Kerstin Bånkestads bokanmelder, *Sandtray Therapy. A Practical Manual*, skrevet av Linda E. Homeyer og Daniel S. Sweeny.

Workshops og konferanser

Rapport fra Syros 10th Workshop 2.-4. Juni 2017; *Struggling Towards Integration*.
v/ Anne Okstad

Rapport fra Tavistock and Portman Under Fives Course 29.8-1.9.17; *Keeping the Baby and the Young Child at the Heart of Perinatal and Early Years Service*.

v/ Anne Okstad og Lise Radøy

Rapport fra København SPDBU:s 25 års jubileum
15.-16.9.17; *Me and You and All the Others*.

v/ Jenny Butler og Eva Tillberg

Siden den forrige utgaven av *Mellanrummet* har det vært store endringer i sammensetningen av både den svenske og den norske delen av redaksjonen. Den svenske redaksjonen er blitt styrket med Maria Östling og Jenny Butler. I den norske redaksjonen har Randi Ulberg gått ut og Agathe Gundersen, Anne Okstad og Lise Radøy er nye medlemmer. Vi håper med dette at det gode samarbeidet som har vært mellom den svenske og norske redaksjonen nå er ytterligere styrket, og har stor tro på at dette samarbeidet vil fortsette slik at *Mellanrummet* kan være til inspirasjon for våre kollegaer i Norden i lang tid framover!

Redaksjonen har diskutert noen aktuelle temaer framover og tar gjerne imot tips og ideer om artikler og manuskripter om temaene: *foreldrearbeid; arbeid med de minste barna og foreldrene; fars betydning i barns utvikling; kreativitet i behandlingsrummet*.